Salla
In the middle of nowhere

EDUSKUNTA
MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA **23.9.2021**

ASIANTUNTIJALAUSUNTO KUULEMISEN YHTEYDESSÄ

Asia: HE 104/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Sallan kansallispuistosta

Sallan kunta esittää ylläolevan asiassa kunnan edustajan kuulemisen yhteydessä ja lisäksi kirjallisesti seuraavaa:

1. Sallan kunta on tehnyt aloitteen Sallan kansallispuiston perustamisesta ympäristöministeriölle. Aloitetta edelsi laaja Sallan kansallispuiston toteutettavuusselvitys. Sen yhteydessä osallistutettiin ja kuultiin kuntalaisia, asiaan liittyviä kunnan keskeisiä toimija tahoja, yhdistyksiä, yhteisöjä ja eri organisaatioita sekä matkailijoita ja matkanjärjestäjiä. Selvitystyön aikana järjestettiin työpajoja ja hankittiin hyvin laajasti taustatietoa johtopäätösten pohjaksi.

   Selvitys osoitti, että Sallatunturin luonnonsuojelualueelle on edellytykset perustaa kansallispuisto. Selvityksessä nostettiin esiin seikkoja, mitkä tulee ottaa huomioon perustamisen yhteydessä.

   Lopputulemana oli, että perustettava Sallan kansallispuisto antaisi kansallisen ja kansainvälisen arvonsa ja vaikuttavuuden lisäksi merkittävän positiivisen vaikutuksen alueen työllisyydelle, alueen yritysten kasvulle ja kansainvälistymiselle sekä loisi merkittävää kasvupotentiaalia uusille työpaikoille ja yrityksille.

   Yhteenvetona kansallispuisto vahvistaisi Sallan kunnan elinvoimaa ja toisi sitä kautta kunnalle kaivattuja vero- ja muita tuottoja, joilla kyetään entistä paremmin nyt ja tulevaisuudessa turvaamaan kuntalaisten peruspalvelut. Samaan aikaan arvokas luonto saisi ansaitsemansa statuksen ja sen kestävä saavutettavuus ja käyttö paranisi luontomatkailuinfran laadun vahvistuessa kansallispuisto tasoiseksi.

2. Sallan kunta on lausunut hallituksen esitysluonnoksesta ja todennut, että kunta suhtautuu erittäin myönteisesti kansallispuiston perustamiseen.

   Kansallispuiston alueella ei ole metsätalouskäyttöä ja kansallispuisto ei vaikuta puiston ulkopuoliseen maankäyttöön ja esimerkiksi maa- ja metsätalouden toimintamahdollisuudet eivät esityksen mukaan muutu nykyisestä.

   Lopulliseen hallituksen esitykseen ja lakiehdotukseen, sen perusteluosaan, on tehty lausuntojen perusteella hyviä täsmennyksiä mm. siitä, että alueen sisällä olevia yksityisiä kiinteistöjä laki ei koske, kulkuoikeudet säilyvät nykyisellään ja poronhoidon toimintaedellytykset säilyvät.

Lopulliseen esitykseen on hyvin lisätty ja kuvattu, minkälaista paikallisten metsästys sekä pienriistan että hirven osalta alueella on eli perinteistä koiran kanssa tapahtuvaa, mikä ajoittuu pääosin lehdettömään aikaan matkailusesongin jälkeen. Tässä yhteydessä, lausuntokierroksen jälkeisessä esityksen loppuvalmistelussa on kunnan ja metsästäjien (Sallan riistanhoitoyhdistys) operatiivisen johdon edustajia osallistettu ja kuultu samoin kuin esitykseen sisältyvän metsästyksen rajoitusalueen määrittämisessä. Lopputulos on tältä osin paikallisten esittämän mukainen ja myös riistanhoitoyhdistyksen hallituksen hyväksymä.

3. Muutoksena ja selvennyksenä lakiesitykseen ja sen perusteluihin Sallan kunta esittää:

3 § Rauhoitussäännökset

3 mom

"Lain voimaantullessa Sallan kuntaan rekisteröitynä olevan metsästysseuran jäsenellä on oikeus metsästää hirveä kansallispuiston alueella, jos kansallispuisto sisältyy metsästysseuran metsästysalueeseen."

Lisäystä esityksen tekstiin olisi ainoastaan sanat **Sallan kuntaan** eli selventää sen, että kyseeseen tulevat paikalliset metsästysseurat.

Hallituksen esityksen tekstiosassa kohdassa 4.2.3. Vaikutukset alueen nykykäyttöön, lausutaan lain 3 § 3 mom kanssa ristiriitaisesti, että vain kolmen metsästysseuran Sallan Erä- ja Kalamiehet ry:n, Metsästysseura Kerä ry:n ja Onkamon Erä ry:n ulkopaikkakuntalaisten jäsenten hirvenmetsästysoikeus jatkuisi pääosassa aluetta eli kansallispuistossa.

Sallan kunnan näkemyksen mukaan kaikkien Sallaan rekisteröityjen metsästysseurojen metsästysalueeseen sisältyy myös kansallispuiston alue, jos seurat ovat saaneet kansallispuiston alueelle Metsähallituksen hirvenmetsästyksen alueluvan Vilman metsästysalueelle, mistä osa kansallispuiston alue on. Tällä perusteella kaikkien seurojen ulkopaikkakuntalaisilla jäsenillä olisi oikeus metsästää hirveä myös kansallispuiston alueella. Täten nykyinen menettely hirvenmetsästyksen aluelupien ja pyyntilupien osalta tulisi jatkua sellaisenaan. Tällöin mahdollistetaan paikallisten metsästysseurojen muualle muuttaneiden entisten sallalaisten metsästysseuran jäsenten metsästys myös jatkossa.

Olennaista tämän asian kokonaisarvioinnissa on se, että tosiasiallisesti kansallispuiston alueella hirveä metsästävät lähiseurojen jäsenet ja kauempaa Salla alueen seuroista metsästys on vähäisempää. Vilman metsästysalueen pinta-ala on lähes 80 tuhatta hehtaaria ja kansallispuiston metsästysosan alle 10 tuhatta hehtaaria. Lisäksi Sallan kunnan alueella on muita laajoja valtionmaiden metsästysalueita, missä niitä lähempänä olevien seurojen jäsenet metsästävät.

Kysymys on kuitenkin periaatteellinen ja sen vuoksi selvennys on tärkeä tehdä sen lisäksi, että perusteluteksti vastaa lakitekstiä ja sen tarkoitusta.

4. Yhteenveto

Sallan kunta kannattaa vahvasti kansallispuiston perustamista ja toivoo, että laki Sallan kansallispuistosta saataisiin mahdollisimman nopeasti vahvistettua, jotta päästäisiin konkreettisiin toimenpiteisiin itse puiston perustamisen osalta.

Sallan kunta pitää tärkeänä, että perustaminen saa metsähallituksen arviontiin perustuvan ja esittämän 4,5 M€ rahoituksen, millä turvataan alueen infran laadun nosto kansallispuiston tasoiseksi ja luonnon kestävä käyttö kävijämäärien kasvaessa.

On tärkeää ja hyvä, että paikallisia toimijoita osallistetaan ja kuullaan sekä hoito- ja käyttösuunnitelman että järjestyssäännön valmistelussa, kuten on tarkoituskin.

Sallan kunta on osaltaan sitoutunut asian valmisteluun ja toteutukseen liittyviin toimenpiteisiin. Lapin liiton rahoittaman Sallan kansallispuiston valmistautumishanke on käynnistetty ja kunta on mm. sitoutunut merkittävään kansallispuiston vaatimien toimitilojen laajennusinvestointiin Sallan Poropuiston päärakennukseen kansallispuisto info/opastuskeskusta varten.

Sallan kunta

Erkki Parkkinen
kunnanjohtaja